

Είναι η “Πράγα” εκεί που κοιτάς ή εκεί που νιώθεις; – Μία παράσταση για τη ζωή

★ parallaximag.gr/agenda-parallaxi/einai-i-quot-praga-quot-ekei-poy-koitas-i-ekei-poy-niotheis-mia-parastasi-gia-ti-zoi

Γιώργος Σταυρακίδης

Θέατρο

Είδαμε την παράσταση του ΚΘΒΕ και μιλήσαμε με τον σκηνοθέτη για ένα "γκέι" έργο που μας αφορά όλους

Γιώργος Σταυρακίδης, 13 Ιανουαρίου 2023

Γιώργος Σταυρακίδης, 13 Ιανουαρίου 2023

- ΜΟΙΡΑΣΟΥ ΤΟ
- **f**
-

Πώς είναι να είσαι στο σαλόνι ενός ζευγαριού και να γίνεσαι θεατής της ζωής του, της σχέσης που έχουν αυτοί οι δύο άνθρωποι μεταξύ τους αλλά και με άλλους ανθρώπους, να μαθαίνεις το παρελθόν και το μέλλον τους, να νιώθεις τις ανάσες και τις αγωνίες τους;

Πώς είναι να σε υποδέχονται στον πολύχρωμο χώρο του Φουαγιέ του Θεάτρου της Εταιρίας Μακεδονικών Σπουδών και να σου υποδεικνύουν να καθίσεις στις καρέκλες που είναι τοποθετημένες κυκλικά από ένα... δωμάτιο, ενώ ο ένας από τους πρωταγωνιστές είναι ήδη εκεί και ετοιμάζει ένα τραπέζι φίλων – όπως όλα δείχνουν – ενώ συχνά μιλάει και υποδέχεται ευγενικά τους «καλεσμένους» θεατές.

Τα ερωτήματα αυτά, δεν είναι εύκολο να απαντηθούν χωρίς να έχεις πάει να δεις την παράσταση έκπληξη της φετινής σεζόν από το Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος, που ξεκίνησε τα τέλη του περασμένου Νοέμβρη και συνεχίζει με μεγάλη επιτυχία και πολλούς θεατές που πηγαίνουν, να εκφράζουν την επιθυμία να ξαναπάνε.

Από την άλλη, είναι τόσα πολλά τα φωτεινά σημεία αυτού του έργου και της παράστασης, που δεν γινόταν να μην κάνουμε μία αναφορά σε αυτήν και να μη μιλήσουμε με τον σκηνοθέτη **Θέμη Θεοχάρογλου** για το αποτέλεσμα της.

«Το έργο για μένα εκπέμπει μία απίστευτη μοναξιά...»

«Ακολούθησα αρκετά το κείμενο. Παρά τις αλλαγές που έγιναν στη διασκευή, με την προσαρμογή του έργου στη Θεσσαλονίκη, σε μία πραγματικότητα της πόλης, κατά τα άλλα δεν έκανα ιδιαίτερες παρεμβάσεις στο κείμενο, επειδή ακριβώς ο συγγραφέας προτείνει μία μουσικότητα σε αυτό το οποίο θεωρώ ότι πρέπει να το ακολουθήσεις και θα σε πάει από μόνο του.» αναφέρει ο σκηνοθέτης της παράστασης στη συζήτηση που κάναμε πριν από λίγες μέρες, αναλύοντας το έργο και τα ζητήματα που τίγονται σε αυτό.

«Το κείμενο έχει να κάνει με τη μοναξιά, τη συντροφικότητα, με την ανάγκη του ανθρώπου να συνδεθεί, με τις δυσκολίες στις σχέσεις και ειδικά όσο περνάν τα χρόνια και μεγαλώνουμε και βάζουμε κάποια διαφορετικά όρια στις ζωές μας. Οι σχέσεις λοιπόν γίνονται όλο και πιο δύσκολες και κάπως περίπλοκες. Αυτό το έργο για μένα εκπέμπει μία απίστευτη μοναξιά, δηλαδή διάβασα για τρεις μόνους ανθρώπους που παλεύουν να συνδεθούν και ο κάθε ένας στο τέλος ακολουθεί το δικό του δρόμο. Θεωρώ ότι έχει να κάνει καθαρά με την ανθρώπινη ύπαρξη και τις σχέσεις των ανθρώπων. Για μένα αυτό είναι το έργο. Από κει και πέρα υπάρχουν ζητήματα που θέλαμε και να φωτίσουμε. Το ένα από αυτά είναι το θέμα της γονεϊκότητας, κομμάτι που ταλανίζει πάρα πολύ όλους τους ανθρώπους, ασχέτως σεξουαλικότητας, και στην παράσταση επειδή έχει να κάνει με δύο ομοφυλόφιλους άντρες και μία γυναίκα ετεροφυλόφιλη, ο Χαβιέρ δε Διός ξαφνικά το μεγαλώνει το ζήτημα, δεν μιλάμε πλέον για την ομόφυλη γονεϊκότητα. Δεν είναι απλά δηλαδή δύο άντρες που θέλουν να κάνουν ένα παιδί, από κει και πέρα βλέπουμε τη θέση της γυναίκας στη σύγχρονη κοινωνία, το πώς η γυναίκα χρησιμοποιείται για να κυοφορήσει, δηλαδή χωρίς να το θίγει άμεσα το ζήτημα της παρένθετης μητέρας, είναι ένα ζήτημα που το συναντάμε στο κείμενο. Όλο αυτό εμένα με ενδιέφερε και με αφορούσε πάρα πολύ, γιατί ενώ ήθελα να ασχοληθώ με μία πολύχρωμη ιστορία, ήθελα όλο αυτό να έχει ένα εκτόπισμα μεγαλύτερο επειδή πιστεύω ότι αν μέσα από μία τέτοια πολύχρονη ιστορία μπορέσει και ταυτιστεί και ο ετεροφυλόφιλος, κάπως θα καταλάβει καλύτερα το ζήτημα, και τελικά όλο αυτό το κάνει το έργο από μόνο του, δεν νιώθω ότι το έκανα εγώ.»

Ήταν και ιδιαίτερα έξυπνος ο χώρος του Φουαγιέ για να περάσουν τα μηνύματα αυτά στο κοινό

Πρέπει να πω ότι όταν σκεφτόμασταν σε ποιον χώρο θα θέλαμε να γίνει παράσταση, το φουαγιέ δεν ήταν μέσα στις επιλογές μας. Αλλά ήταν και μία περίοδος που ακόμα δεν είχε ζυμωθεί και όλη η σκέψη όλων των συντελεστών για το τι ακριβώς πάμε να κάνουμε. Όταν λοιπόν μας προτάθηκε από τον Χρήστο Σουγάρη και τον Αστέρη Πελέκη το φουαγιέ, και είδα από το παράθυρο τον Λευκό Πύργο, εκεί μου ήρθε η ιδέα να κάνουμε το έργο να είναι στη Θεσσαλονίκη με φόντο το Λευκό Πύργο. Και εκεί ήρθε η Νεφέλη Μυρτίδη, εικαστικός που επιμελήθηκε και έφτιαξε όλο το εικαστικό και ενδυματολογικό κομμάτι, και είπαμε ότι πάμε να φτιάξουμε ένα σπίτι όπου οι θεατές θα είναι καλεσμένοι στην ουσία.

Θέμης Θεοχάρογλου

Είναι ένα έργο πάντως, που δεν αφορά μόνο τις νεότερες γενιές. Πιστεύεις πως οι ανθρώπινες σχέσεις κάπως έτσι ήταν πάντα;

Η κάθε γενιά αντιμετωπίζει τα δικά της ζητήματα, τα οποία για κάποιιο λόγο διαιωνίζονται κάπως στο σύμπαν, οπότε ενώ θεωρώ πως ναι το έργο είναι σύγχρονο, αλλά κάπως αυτά όλα είναι πράγματα που υπάρχουνε και συμβαίνουν. Οι άνθρωποι μιας μεγαλύτερης ηλικίας έχουν σίγουρα τον προβληματισμό της οικογένειας, υπάρχει η κοινωνική σύμβαση, το πρότυπο το οποίο τους αγχώνει, οι νόρμες που καλούνται να ακολουθήσουν, θεωρώ πραγματικά ότι ο Χαβιέρ έχει γράψει ένα εξαιρετικό σύγχρονο έργο, για τις ανθρώπινες σχέσεις με ένα πολύ ωραίο αντισυμβατικό τρίγωνο.

Η σχέση σου με τους εξαιρετικούς ηθοποιούς σου;

Αυτή την παράσταση τη φτιάξαμε όλοι μαζί. Φτιάχτηκε από μία ομάδα ανθρώπων, ο κάθε ένας από το δικό του πρίσμα και από τη δική του θέση, όλοι εμπνεύσαμε όλους και σκοπός ήταν να φτιαχτεί με αγάπη. Ο κάθε ηθοποιός έχει πραγματικά επενδύσει και υπάρχει κομμάτι του εαυτού του σε όλο αυτό. Ο κάθε ένας τους είναι επιλεγμένος για κάποιο λόγο. Και ο Γιάννης και η Λουκία και ο Χρήστος. Είναι και οι τρεις εξαιρετικοί στο ρόλο τους. Για εμένα ήταν μεγάλη τιμή και χαρά που συνεργάστηκα με αυτούς τους ανθρώπους και είναι αυτοί που διαιωνίζουν τη δουλειά όλων μας.

Είναι μία παράσταση για ένα γκέι κοινό;

Η πραγματική συμπερίληψη ξέρεις, είναι όταν τους συμπεριλαμβάνεις όλους. Το ζητούμενο μας λοιπόν ήταν να κάνουμε μία γκέι παράσταση που να μην είναι όμως μόνο γκέι. Αν κάνεις μία παράσταση αυτοαναφορική, για έναν συγκεκριμένο κύκλο ανθρώπων, δεν έχει νόημα. Κι εμείς, νομίζω πως το καταφέραμε να κάνουμε μία παράσταση για όλους.

Η «Πράγα» με λίγα λόγια

Όλα διαδραματίζονται μία νύχτα σε ένα διαμέρισμα στη Θεσσαλονίκη (εδώ, έξυπνα, έγινε αλλαγή τοποθεσίας, καθώς ο συγγραφέας στο πρωτότυπο τους τοποθετεί στη Μαδρίτη). Ο Μπένι και ο Χάρης, ένα ζευγάρι που διανύει ήδη τα δεκαπέντε χρόνια σχέσης, ετοιμάζουν ένα δείπνο για να υποδεχτούν τη Σουζάνα, την αγαπημένη τους φίλη από το παρελθόν, που επέστρεψε στη Θεσσαλονίκη μετά από καιρό. Κατά τη διάρκεια της επίσκεψής της, ξετυλίγονται μνήμες, εκφράζονται, επιθυμίες, αποκαλύπτονται αλήθειες και μυστικά, που κλονίζουν τις σχέσεις των τριών φίλων. Με αφορμή τη διαφωνία των δύο αντρών γύρω από το θέμα της υιοθεσίας ενός παιδιού -μία απόφαση που τους φέρνει αντιμέτωπους με την υπαρξιακή ανάγκη για συνέχεια, την ανάληψη ευθυνών, τον φόβο της μετάβασης σε μια διαφορετική καθημερινότητα, το πέρασμα στη συνθήκη της γονεικότητας- ο συγγραφέας αναδεικνύει σύγχρονα κοινωνικά ζητήματα, όπως φωτίζονται μέσα από τις διαπροσωπικές σχέσεις και τα σημερινά αδιέξοδα και όπως είπε παραπάνω ο ίδιος ο σκηνοθέτης της παράστασης.

Η σκηνοθετική οπτική του Θέμη Θεοχάρογλου πάνω στο βαθύτατα ανθρωποκεντρικό έργο του Javier de Dios, εστίασε στους χαρακτήρες του έργου, αλλά τους έδωσε μέσα από ένα πολυμορφικό πλαίσιο, “ντυμένο” με μελωδικότητα, χρώματα, φώτα, λέξεις και

συναισθήματα που αναβλύζουν σε όλη τη διάρκεια της παράστασης, σαν μία πηγή που λούζει πρωταγωνιστές και θεατές.

Η λιτή αλλά ουσιαστική σκηνογραφία, τα εξαιρετικά ρούχα των ηθοποιών που έχουν την επιμέλεια της Νεφέλης Μυρτίδη, η ατμοσφαιρική – οριακά μεθυστική – μουσική του Σπύρου Παρασκευάκου, η θέα του Λευκού Πύργου που δε χρειάστηκε καμία παρέμβαση ώστε να υπάρχει στον χώρο από το παράθυρο του Φουαγιέ, η φωνή του ραδιοφωνικού εκφωνητή, το κείμενο (με την σπουδαία μετάφραση της Μαρίας Χατζηεμμανουήλ) και, ασφαλώς, η σκηνοθεσία της παράστασης, συνθέτουν ένα σύνολο συναισθημάτων και ανθρώπινων αντιδράσεων που έρχονται, εύκολα, να ταυτίσουν ζωές και εμπειρίες εντός του σκηνικού και γύρω από αυτό, στις καρέκλες των θεατών, μπλέκοντας γλυκά το ατομικό με το συλλογικό και την μυθοπλασία με τη ζωή.

Σκηνικός χώρος και πλατεία ενώνονται σε μια εικαστική συμμετοχική εγκατάσταση αποτελούμενη από διαφορετικές καρέκλες που η κάθε μια φέρει μια διαφορετική ταυτότητα, μνήμη και σωματικότητα. Τα φιλοξενούμενα άτομα προσκαλούνται να αφήσουν τα παλτό τους σε stand ρούχων, έτσι ώστε τα καθημερινά προσωπικά τους στοιχεία συμμετέχουν με έναν ιδιότυπο τρόπο στο συνολικό εγχείρημα. Σφαιρική-περιμετρική όραση 360 μοιρών. Αφήνοντας τον χώρο να μιλήσει με αυτονομία και εμπνεόμενα από την ημικυκλική του μορφή, έρχονται στο φως όλες οι πλευρές του.

Ο Μπένι, ο Χάρης και η Σουζάνα

Σχετικά με τους ηθοποιούς της παράστασης, την Λουκία Βασιλείου, τον Γιάννη Τομάζο και τον Χρήστο Μαστρογιαννίδη, βλέπουμε μπροστά μας τρεις υποδειγματικές ερμηνείες, τόσο διαφορετικές και ξεχωριστές που η κάθε μία της, μοιάζει να κλείνει το μάτι πονηρά

σε κάποιον άλλον άνθρωπο. Με εξαιρετική μαεστρία η επιλογή των τριών, συνδυάζοντας τρεις εντελώς διαφορετικούς χαρακτήρες και στοχεύοντας στο να συμπεριλάβουν τύπους ανθρώπων που υπάρχουν στην πραγματικότητα, καταφέρνουν με ευκολία να γίνουν ένα με το κοινό που γύρω τους παρακολουθεί και, γιατί όχι, να ταυτίσει πολλούς με τα βιώματα των ηρώων.

Τρεις χαρακτήρες που σταδιακά βλέπουμε να αλλάζουν διάθεση και να αποκαλύπτουν τις επιθυμίες τους, ξεσκεπάζοντας την μοναξιά και όλα εκείνα που φτιάχνουν σκιά μέσα τους, σε μία από τις πιο ωραίες παραστάσεις που είδαμε αυτή τη σεζόν στη Θεσσαλονίκη και μάλιστα, ως μία τολμηρή αλλά αξιοθαύμαστη πρόταση του Κρατικού Θεάτρου Βορείου Ελλάδος που λάμπει, όπως το χρωματιστό σκηνικό της.

Τι όμως είναι η Πράγα γι' αυτούς τους ανθρώπους; Η Πράγα συμβολίζει το ιδανικό, το απόλυτο, τον έρωτα στα καλύτερα του... το κάθε πέρσι και καλύτερα! Συμβολίζει την εποχή που ανακάλυπτες τον έρωτα με την ίδια όρεξη και τον ενθουσιασμό που είχες να ανακαλύψεις μια νέα πόλη, μια νέα χώρα, έναν άλλο πολιτισμό. Να βγεις από το σπίτι σου, από τη μικρή προστατευμένη σου φωλιά, και να γνωρίσεις το κάτι καινούργιο, το κάτι διαφορετικό. Αυτό το διαφορετικό που σε κάνει να αισθάνεσαι ότι «ζεις» και όχι ότι απλώς υπάρχεις. Αυτό το ιδανικό που σε κάνει να θες να «δεις» σε βάθος και όχι απλώς να «κοιτάξεις».

Και στο βάθος ένα ραδιόφωνο που φέρνει τον έξω κόσμο μέσα. Ένα ραδιόφωνο με ιστορίες της πόλης που σε κάνουν να πιστεύεις πως τελικά δεν είσαι μόνο... Είμαστε όλα μόν@...

Η «Πράγα» ανέβηκε για πρώτη φορά το 2013 στη Μαδρίτη. Οι ολοκληρωμένοι χαρακτήρες, η δυνατή πλοκή του έργου, ο τρόπος που το χιούμορ και η ελαφρότητα συνδυάζονται με την πιο πικρή πλευρά της ζωής, δημιουργούν ένα κείμενο ευχάριστο και τολμηρό που υπενθυμίζει την κρυστάλλινη ευθραυστότητα αλλά και ανθεκτικότητα των ανθρώπινων σχέσεων και ψυχισμών. Την ισορροπία ανάμεσα σε ό,τι αντιστέκεται στον χρόνο και σε εκείνο που η ίδια η ζωή δεν αφήνει αναλλοίωτο.

Συντελεστές: Συγγραφέας: Javier de Dios | Μετάφραση: Μαρία Χατζηεμμανουήλ | Σκηνοθεσία -Δραματουργική επεξεργασία: Θέμης Θεοχάρογλου | Εικαστική εγκατάσταση- Σχεδιασμός κοστούμιών: Νεφέλη Μυρτίδη | Μουσική: Σπύρος Παρασκευάκος | Φωτισμοί: Ζωή Μολυβδά Φαμέλη | Βοηθός Σκηνοθέτη: Σίσσυ Θεοφίλου | Βοηθός Σκηνογράφου -ενδυματολόγου: Σόνια – Μαρία Καϊτατζή | Οργάνωση Παραγωγής: Φιλοθέη Ελευθεριάδου | Photos : under That long black cloud

Παίζουν οι ηθοποιοί: Λουκία Βασιλείου (Σουζάνα), Χρήστος Μαστρογιαννίδης (Χάρης), Γιάννης Τομάζος (Μπένι)

Πληροφορίες: Φουαγιέ Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών (Εθ. Αμύνης 2) | **Ώρες παραστάσεων:** Τετάρτη: 19:00, Πέμπτη-Παρασκευή: 21:00, Σάββατο: 18:00 & 21:00, Κυριακή: 19:00

#TAGS KOBE

